

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

צו

אר

חשיבות הבעת הערכה בפני אחרים.

ויקרא פרק ז (יא) וְזֹאת תֹּדַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב לִיקְוֹן: (יב) אִם עַל תֹּדַת יִקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתֹּדֶה חֲלוֹת מִצֹּט בְּלוּלֹת בֶּשֶׂמֶן, וְרִקְקֵי מִצֹּט מִשְׁחִים בֶּשֶׂמֶן, וְסֹלֶת מִרְבֶּכֶת חֲלוֹת בְּלוּלֹת בֶּשֶׂמֶן: (יג) עַל חֲלוֹת לֶחֶם חֲמִין, יִקְרִיב קֶרֶבֶן עַל זֶבַח תֹּדַת שְׁלָמִים: (טו) וְבִשֶׁר זֶבַח תֹּדַת שְׁלָמִים בְּיוֹם קֶרֶבֶן יֵאָכֵל לֹא יִנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר:

דברי רש"י:

ופרש"י ויקרא פרק ז פסוק יב אם על תודה יקריבנו אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים, והולכי מדברות, וחבושי בית האסורים, וחולה שנתרפא, שהם צריכין להודות שכתוב בהן (תהלים קז כא – כב) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה. אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן, ומעונות לחם האמור בענין, ואינן נאכלין אלא ליום ולילה, כמו שמפורש כאן והקריב על זבח התודה ארבעה מיני לחם, חלות, ורקיין, ורבוכה, שלשה מיני מצה, וכתוב (פסוק יג) על חלות לחם חמין וגו', וכל מין ומין עשר חלות, כך מפורש במנחות (עז א). ושעורן חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות, עשרים עשרון עכ"ל. מתבאר מדברי רש"י שני חלקים בקרבן תודה. חלק ראשון שקרבן תודה צריך האדם להביא על כל נס גלוי שאירע לו בחייו בכדי להודות לקב"ה על חסדיו. וחלק השני צורת ההודאה על ידי קרבן שונה מיתר כל הקרבנות שצריך להביא ארבעים לחם שיוצא ס"ה משקל הלחמים צריך להיות שמונים ושלשה ק"ג לגר"ה נאה, או מאה ארבעים ושלוש ק"ג לחזו"א, בערך מאה שישים ושש לחמים לגר"ה נאה, ומאתים שמונים ושש לחמים לחזו"א.

שאלות:

שואל הנצי"ב על צורת ההודאה: (א) לא מצינו בשום קורבן שצריך כ"כ הרבה לחם לצרף לקרבן ומדוע בתודה התורה מחייבת כ"כ הרבה לחמים? (ב) ועוד שבכל קורבנות שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד ואילו בקרבן תודה נאכל ליום ולילה עד חצות חצי מזמן השלמים, מדוע, הרי אדרבא כיון שיש הרבה לחם מן הראוי לתת יותר זמן?

אחד הדברים שאין לחם תשומת לב:

נקדים לומר אחד הדברים אשר בני אדם אינם נותנים דעתם לדבר אשר גורם לחיסרון גדול

והשלכות על ההרמוניה של מבנה הבית והחיים המשותפים בין בני הזוג, וכמו כן בעבודת השם. הוא שלא יודעים לשבח ולהודות בפני אחרים על מעשיו הטובים של אחד מבני הזוג או בחברתו שהוא נמצא או בעבודתו החינוכית או עסקיו, וכמו כן בעבודת השם לדעת להודות על חסדי השם ונסים ונפלאות שעושה לאדם, וחיים בשגרת החיים שהדבר מובן מאליו ולא רואים צורך לשבח בפני אחרים, ותורתנו מלמדת שזו עיקר ההודאה והשבח שחייב האדם להנהיג את עצמו להודות בפני רבים וכמו שאמר דוד המלך בתהלים פרק קט (ל) אֲדָה יְקֹץ מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַפִּים אֶהְלֵלנוּ: כאשר נבאר.

כל הקרבנות בטליו וקרבן תודה אינו בטל:

ובזה נבוא לביאור רש"י, הנה בחלק הראשון של קרבן תודה ביאר רש"י שיש להודות על כל נס גלוי שנעשה לאדם, ויותר מכך נאמר במדרש ויקרא רבה (וילנא) פרשת צו ז: וכן ויקרא רבה (וילנא) פרשת אמור יב. וכן במדרש תנחומא (ורשא) פרשת אמור (יד). רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא, לעתיד לבא כל הקרבנות בטליו וקרבן תודה אינו בטל, כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה וכו'. ועלינו להבין מדוע קרבן תודה חשוב יותר מכל הקרבנות?

הנחת חי"ת להסתיר הנס בטבע

כבר ידועים דברי רמב"ן בסוף פרשת בא וז"ל ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו עכ"ל, ובאמת כאשר יתחזק האדם באמונה וביטחון בחי"ת ישכיל ויבין שכל חייו נתונים בהשגחה פרטית ועושה הקב"ה איתנו נסים ונפלאות בכל רגע

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

בסדר כמה אינם בקו הבריאות ובכל יום מתמודדים עם הקיום, וק"ו אם זוכה לפרנסה אשר רבים רעבים לפת לחם ובגד ללבוש, כי אין החיים דבר שמוכן מאליו, ורק כאשר האדם יביא קרבן תודה על הנסים הגלויים ויודה לקב"ה קבל עם ועדה יוכל לחנך ולהרגיל את עצמו לומר בכל יום מילה אחת תודה לבורא עולם על כל הנסים הנסתרים שבכל רגע ורגע שהכל מתפקד כרגיל ויעבוד את השם בלב שלם ובשמחה, ולכך קרבן תודה ותפילה הודאה אינה במילה לעולם.

מעשה כיצד אין בעל הנם מכיר בניסו.

וראיתי בספר מעשיות על הרב שך זצ"ל בפ' השבוע אשר מסופר בשם רבה של רחובות הרה"ג שמחה הכהן קוק שליט"א שפעם בא אברך צעיר לרב ש"ך ובישרו שתיכף אחרי החתונה אשתו היתה בהריון ונולד לו בת והשאלה האם במצב כזה צריך לעשות קידושא רבא בביהכ"נ, השיבו הרב ש"ך מה יהיה אם רק אחרי שמנה שנים היתה נולדת הבת וכי היתה בא לשאול אם צריך קידושא רבא בודאי שלא היתה שאלה, א"כ עכשיו ק"ו הרי הקב"ה חסד לך שמנה שנים של סבל ונתן לך בת בודאי חייב בקידושא רבא.

מעשה עם אברך שחלה בבלייתו והבריא כיצד בירך:

בערך בשנת תש"ן סיפר לי שכני בהתגוררי בבני ברק הר' אברהם להב הי"ו על חברו הטוב אשר למד איתו בישיבת עטרת ישראל ולא עלינו חלה בבלייתו עד אשר נאלץ לעשות דיאליזה בכדי להתקיים ולא נותר אפשרות אחרת לטפל בו אלא א"כ יתרמו לו כליה ותושלת בקרבו ויתרפא ויוכל לתפקד הגוף בעצמו, ואכן דבר כזה להשיג תורם כליה אינו דבר קל אולם אחיו הצעיר החליט שקשה לראות את סבל אחיו והוא מוכן לתרום עבורו כליה, אולם בהיותו נשוי חדש לאחר כל ההתייעצות הוא יהיה מוכן לתרום לאחר שיוולדו ילדים שח"ו שמא יגרם איזה נזק, ואכן המתונו בסבלנות וכך עברו להן מתחילת מחלתו כשלוש עשרה שנה אשר לא יכל גופו להפריש נוזלים והיה נאלץ לטיפול דיאליזה, אולם לאחר מכן תרם אחיו את הכליה והושלתה בהצלחה וסוף סוף לאחר שלוש עשרה שנה הצליח בפעם הראשונה להפריש שתן בעצמו,

כאשר אומר האדם בתפילתו יום יום בברכת מוידם "ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים" אלא שהנם נסתר בתוך הטבע לצורך הבחירה של האדם, וכמ"ש חז"ל על הפסוק בפרשה "אש תמיד תוקד על המזבח", למרות שאש יורדת מן השמים, המטרה להסתיר את הנם באש הטבע, כיון שאילו היה המצב שבכל צעד ושעל האדם היה רואה נס בגלוי ועל כל מעשה רע נענש מיד לא היתה בחירה לאדם ולא יקבל שכרו, אך חובת האדם להכיר טובה לבוראו על כל החסדים שעושה עימו בכל יום ולא יבין שהכל מובן מאליו ואין על מה להודות, אלא חז"ל מגדירים הדבר עד כדי כך כל הנשמה תחלל שעל כל נשימה ונשימה צריך להודות להשם ולא להבין שלנשום זה דבר המובן מאליו, כי כאשר האדם ילך לבתי חולים ויראה כמה מתמודדים עם כל נשימה ידע להעריך את מערכת נשימתו התקינה, וכמו כן כל חלקי גופו ואבריו אשר מתפקדים באופן תקין עד כמה צריך האדם להעריך ולהודות ללא גבול, וכאשר אנו אומרים בנשמת כל חי ואילו פינו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבה כמרחבי רקיע, וידנו פרושות כנשרי שמים, ורגלנו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקים להודות לך השם אלוקינו ולברך את שמך מלכנו על אחד מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות פעמים הטובות נסים ונפלאות שעשית עימנו ועם אבותינו, ולצערנו בתקופה זו אשר הצרות גוברות וכל יום גזרות קשות חדשות אשר נפטרים אנשים תינוקות וצעירים מדברים פשוטים אחד נחנק ואחד לא קם ואחד משפעת או מריאות או נופלים וכדומה הרי שלקום בסדר אינו דבר שמוכן מאליו, וכבר לימדנו יעקב אבינו שאמר קמונתי מכל החסדים ומכל האמת כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות, ואם נתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וכו' שחובת האדם לדעת להעריך כל הנעשה סביבו שאין הדבר פשוט ומוכן מאליו, צא וראה כמה לא זכו לאשה ואם כבר זכו כמה לא זכו לפרי בטן ואם זכו לפרי בטן כמה ממורמרים מיוצאי חלציהם שעדיף שלא נבראו, ואם הכל

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

היה יוצא לקראתו. אילו היה יודע בועז שהקב"ה כותב עליו ויצבט לה קלי (רות ב, יד), עגלות פטומות היה מביא ומאכילה ע"כ.

וכתב בשו"ת הרשב"א חלק א סימן תקפא לאחר שהביא את דברי המדרש הנ"ל למד מכאן שמפרסמים עושי מצות. וז"ל מכאן אתה למד שהיו נוהגין לכתוב בן שמות המקדישין לשמים, להיות להם לזכרון טוב על מצות, ולפתוח דלת לעושה מצות עכ"ל. ללמדנו עד כמה מחזק ומעודד פרסום מעשיו הטובים בפני אחרים שהדבר גורם לו להמשיך ביתר שאת ועוז, ואם אצל ראובן אחרון ובוועז הדבר כל כך היה משפיע מה נאמר אצל כל אדם עד כמה הדבר משפיע לטובה על האדם.

דברי חזו"ל במעלת סיפור יציאת מצרים:

וכן מתבאר בדברי חזו"ל פרשת בא דף מ על חשיבות סיפור יציאת מצרים וז"ל [מתורגם] מצות לספר בשבחה יציאת מצרים, שהיא חובה על בן אדם לדבר בשבחה זו לעולמים. כך בארנו, כל אדם שמדבר ביציאת מצרים ובאותו ספור שמח בשמחה, עתיד הוא לשמח בשכינה בעולם הבא שהוא שמחת הכל, שהרי הוא אדם שמח באדונו, והקדוש ברוך הוא שמח באותו ספור. באותה שעה פוגם הקדוש ברוך הוא לכל הפמליא שלו, ואמר להם לכו ותשמעו את ספור השבחה שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי. אז כלם מתבנסים, ובאים ומתחברים עם ישראל, ושמעים ספור השבחה שמחים בחדות גאולת אדונם. אז באים ומודים לקדוש ברוך הוא על כל אותם נסים וגבורות, ומודים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ שמחים בשמחת הגאולה של אדונם. אז מתוספת לו ב"ח וגבורה למעלה, וישראל באותו ספור נותנים ב"ח לרבונם, כמו מלך שמזסיף ב"ח וגבורה בשמשים ב"ח וגבורתו ומודים לו, וכלם פוחדים מפניו, ומתעלה כבודו על כלם. ולכן יש לשבח ולדבר בספור זה כמו שנאמר. כמו זה חובה על בן אדם לדבר תמיד לפני הקדוש ברוך הוא ולפרסם את הנס בכל אותם נסים שעשה ע"כ. ואם בביכול אצל מלך מלכי המלכים חשוב ונותן עוז ותעצומות להמשיך ביתר שאת ועוז בחסדיו המרובים עלינו ק"ו לכל בשר ודם עד כמה השבחה שמשבח את

וסיפר לי ידידי השכן שהיה נוכח באותו מעמד ולאחר שיצא מבית הכסא וזכה לברך פעם ראשונה ברכת אשר יצר לאחר שלוש עשרה שנה, הברכה היית בקולי קולות ובשמחה ובכוונה שכל המחלקה הודעוזה לקול ברכתו דבר שלא יוכל לשכוח. הראת לדעת שאין האור ניכר אלא מתוך החושך.

מגילת אסתר אינה בטלה:

ובזה מובן דברי הרמב"ם (ה' מגילה פ"ב הי"ח) כתב וז"ל, כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליבטל לימות המשיח, הוץ ממגילת אסתר, והרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינן בטלין לעולם עכ"ל. והוא מהירושלמי מגילה (פ"א ה"ה), וצריך להבין מדוע? ולפי הנ"ל כל יסוד מגילת אסתר ללמדנו עד כמה הנם מוסתר בטבע וכל מה שנעשה עם האדם עליו להודות ולהלל את השי"ת והיא כחלק בלתי נפרד מקרבן תודה שאינו בטל.

עיקר ההודאה ברבים

ועל החלק השני שיש בקרבן תודה על צורת ההודאה מתרין הנצי"ב: שעיקר יסוד התודה הוא פרסום הנס וההשגחה הפרטית שהקב"ה עשה איתנו ברבים בכדי לחזק האמונה בכלל, וזו מעלת הודאתו בציבור. אי לזאת כיון שהקב"ה רוצה שהאדם יאלץ להודות בציבור קבל עם ועדה, לכן הצריכה התורה ארבעים לחמים שיצטרך לפי הגר"ה נאה לפחות שלש מאות ושלושים איש בהנחה שכל אחד יאכל רבע ק"ג לחם, ולחזו"א יצטרך חמש מאות שבעים ושניים אנשים בהנחה שיאכל רבע ק"ג לחם, ועי"ז יצטרך להודות קבל עם ועדה ויעשה פרסום הנס.

דברי חז"ל עד כמה השבחה בפרסום משפיע:

אולם נראה לחוסף בהקדם מאמר חז"ל במדרש ויקרא רבה (מרגליות) פרשת בהר פרשה לד אמו' ר' יצחק בר מריון למדתך התורה דרך ארץ שכשאדם עושה מצוה יהא עושה אותה בלב שמה, שאילו היה ראובן יודע שהקב"ה כותב עליו וישמע ראובן ויצילו מידם (בראשית לז, כא), בכתפו היה טוענו ומוליכו אצל אביו. אילו היה אחרן יודע שהקב"ה כותב עליו וגם הנח הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו (שמות ד, יד), בתופים ובמחולות

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

ישיבת חברון לפני כשבעים שנה, מסר פעם שיחה בישיבה, כאשר לפתע, נכנס לאולם הישיבה שוטה חכפר. האיש היכה באגרופו על הבימה כדי למשוך את תשומת לב הקהל לדברים החשובים שבפיו, ואז הוא הכריז בקול גדול: רבותי, אני רוצה לומר לכם, שרבי יהודה לייב חסמן הוא גדול הדור. הוא צדיק והוא תלמיד חכם אמיתי". עוד לפני שהספיק להמשיך, תפסו אותו התלמידים בשתי זרועותיו והוליכוהו אל מחוץ לבית המדרש. כאשר המשיך רבי יהודה לייב את שיחתו, הוא אמר לתלמידים: "אינכם יכולים לשער בדעתכם כמה נהנתי מדבריו של האיש מלותיו היו כמנגינה עריבה לאוזני". משנת יהושע.

כשהסר השבח התוצאה חורבן:

מעשה בכני זוג שלא הסתדרו בניהם. לאחר שהרב והרבנית שוחחו עם הבעל ועם האשה, התברר להם, שאחד הדברים המטרידים ביותר את האשה הוא, תחושתה שהבעל אינו אוהב אותה. כאשר שאל הרב את הבעל אם הוא מעריך את אשתו. השיב הבעל "כמובן שאני מוקיר אותה" הרב שאל אותו אם הוא מרח אי פעם לומר לאשתו שהיא יקרה לו. השיב הבעל כאשר התחתנו, לפני שמונה עשרה שנה, אמרתי לה שאני מאוד אוהב אותה. אם יהיו אי אלו שינויים, אודיע לה על כך.

מוסר השכל:

הראת לדעת שהתורה חייבה בכוונה את צורת קרבן תודה שצריך להביא הרבה לחמים בכדי שהאדם יאלץ לשתף רבים בהודאתו להשם בהיות וזה מוסיף ונותן עוז ותעצמות לקב"ה להטיב, ומכאן שחובתו של האדם הן בינו לקונו והן בינו לחברו להביע הערכה ותודה בפני אחרים ולא להסתפק לומר את הערכתו בחדרי חדרים, ואם כלפי מלך מלכי המלכים חפץ ושמה שיעשה את הודאתו בקרבן ברבים וכן בסיפור יציאת מצרים בגלל שהדבר מוסיף כביכול עוז ותעצמות להטיב עם ישראל כמבואר בזוהר, הרי שק"ו אלף פעמים עד כמה הדבר משפיע לטובה על בשר ודם, מאחר ויש לזה עוצמה כאשר האדם מביע את התודה וההערכה בפני אחרים מאחר והדבר גורם לעוז ותעצמות הנפש ומוסיף מוטיבציה להמשיך ביתר שאת ועוז, כאשר העידו לנו חז"ל על ראובן אהרון ובוועז, ואין ספק שהרגל בדבר הזה מרומם ומנציח את השלום בית ואת האושר בחיים, כאשר הבעל יודע לשבח את אשתו על מעשיה או האשה את בעלה על עזרתו הדבר רק מדרבן ומחזק את ההורמיה של החיים המשותפים וכן הוא הדבר לכל מחנך להצליח להפיה רוח בתלמידיו לעלות ולהתאמץ להצליח, וכן לכל מעסיק כאשר ידע לפרגן ולשבח בפני אחרים את הצלחתו ומעשיו הטובים התוצאה ראשית שנותן ומפיה רוח וכוח להמשיך במעשיו הטובים ושנית שאחרים לומדים מכך לחכות את מעשיו ונמצא משתכר בכפלי כפליים על אותו שבח והודאה.

החותם בברכת חג כשר שמח.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

מעשה הזולת בפני אחרים מעצים ומאתגר להמשיך ביתר שאת ועוז הן בין בני הזוג כאשר האשה או הבעל מקבל הערכה על מעשיו הטובים או עם תלמידיו עד כמה מילה טובה לפני חבריו מרוממת אותו מעלה מעלה או בעסקיו עם העובדים וכדומה, אין ספק שהדבר מאוד מרומם ומחזק להמשיך בעוז ותעצומות.

פותחין בכבוד של אכסניה מרוע כדי להודות ברכיב.

עוד מצינו במסכת ברכות דף סג ע"ב תנו רבנן כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה היו שם רבי יהודה ורבי יוסי ורבי נחמיה ורבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי, פתחו כולם בכבוד אכסניא ודרשו. וכתב הפלא יועץ – חסד כמו שתקנו רז"ל ברכת האורח שיברך לבעה"ב בבחמ"ז בכל פעם שאוכל אצלו וימלא פיו תהלתו וכהנה דברים הדברים המישיבים את לב בעה"ב ובני ביתו בפתחו בכבוד אכסניא כמו שהיו עושים רז"ל שפתחו כולם בכבוד אכסניא כדמייתי הש"ס בברכות באופן שידעו מה טוב חלקם ומה נעים גורלם ורב טוב הצפון להם בזה וכבא עד שיקבלו אותם בשמחה ובסבר פנים יפות ויקל בעיניהם הטורה והתוצאה עכ"ל.

מעשה עם הגר"ל חסמן:

רבי יהודה לייב חסמן זצ"ל שהיה משגיח רוחני של